

SVOBODNA SLOVENIJA

LETO (AÑO) LV (49)
Štev. (Nº) 29

ESLOVENIA LIBRE

BUENOS AIRES

1º de agosto - 1. avgusta 1996

MARJAN LOBODA

Obletnica Društva Slovenska vas

Slovenska vas, Lanús, 28. julija

Ne bo odveč, če se malo zamislimo v tisti čas pred skoro 50 leti. Še 10 let ni poteklo, ko so mnogi morali zapustiti svoj domači kraj, da si rešijo golo življenje pred psihačo komunistično diktaturo, ki je pod krinko osvoboditve in po slepoti zmagovalnih zaveznikov po koncu druge svetovne vojne zamenjala naci-fašistično tiranijo v naši dragi Sloveniji. Slovenski narod je prišel iz dežja pod kap. Po treh letih potikanja po begunskih taboriščih, si je priden slovenski človek strastno zaželel miru in svobode, kjer bi si lahko postavil nov dom, ustvaril družino, zaživel človeka vredno življenje. Ker so mu rodno zemljo ukradili rdeči revolucionarji, se je z neizmerno voljo do življenja čeprav z žalostjo v srcu, odločil začeti znova v daljni Argentini.

Če nas je na Vetrinjskem polju rešil vračanja v Titovino in skoro gotove smrti slovenski zdravnik, naš rešitelj, dr. Valentin Meršol, tako nas je iz begunskih taborišč rešil naš nepozabni duhovnik Janez Hladnik. Pri predsedniku Argentine gen. Peronu je dosegel, da je Argentina velikodušno sprejela ok. 5.500 brezpravnih slovenskih beguncev, med njimi številnih družin, ki se jih je kot vseh beguncev otepal ves svet.

Komaj smo stopili na obalo Srebrne reke, se malo razgledali okoli sebe, že je vzklikala želja po povezavi. Prislunili smo priporočilom našega škofa Gregorija — begunca z nami, ko nam je stalno naročal: Ostanite povezani med seboj, držite se skupaj. Vsi vemo, da življenje v skupnosti ni lahko. Treba je veliko potrpljenja, strpnosti in požrtvovalnosti. Priznati pa moramo, da nas je prav ta povezava rešila. Kaj bi ostalo od vse tiste množice, ki je skoro pred 50 leti prišla v ta novi svet, če ne bi takrat naši ljudje stopili vkup in se povezali v slovensko skupnost. Ne bi bilo naših domov, ne naših šol, ne slovenskih maš, ne naših časopisov, ne naših zborov in še toliko stvari, katere se nam danes zde samoumevne. Ko danes vi v Slovenski vasi

praznujete 44. obletnico vaše organizirane skupnosti, ste lahko veseli in ponosni nad doseženimi uspehi. Bile so težave, veliko dela, nerazumevanja, a ustvarili ste slovensko vas, s prikupnimi slovenskimi hišami, sredi katere stoji prva slovenska cerkev v Južni Ameriki, tu stoji ponosni Hladnikov dom, mogočne farne ustanove. Ko danes gledate na vsa ta leta, ko se v mislih srečujete s tolikimi znanimi obrazi, ki so skupaj z vami gradili kar danes vi in vaši mladi uživate je lepo in prav, da hvaležno pomolimo za pokoj tolikih dobrih slovenskih ljudi, ki so pred več kot 40 leti zastavili svoje moči in sposobnosti za gradnjo te lepe skupnosti - Slovenske vasi v Lanusu. Vem, da ni mogoče vseh naštetih, a ne moremo mimo hvaležnega spomina na msgr. Janeza Hladnika, misijonarja Ladislava Lenčka in prijatelja Staneta Mehleta. Ti in njihovi številni sodelavci so vredni našega občudovanja in spoštovanja.

Redki od prvih graditeljev so še aktivni. Med vami je častna izjema Nace Glinšek. Mlajši rod prevzema v roke vodstvo naših ustanov. Po vseh naših slovenskih domovih imamo letos predsednike, ki so bili rojeni v emigraciji. Slovenija je praznovala že peto obletnico svoje samostojnosti in še vedno z velikim naporom išče svojo pravo podobo. Argentina s težavo a vztrajno stopa po poti parlamentarne demokracije in nove gospodarske ureditve. Svet postaja po eni strani vse bolj povezan, po drugi pa vse bolj konfliktiven. Vendar iz časovne perspektive lahko postavimo nekaj ugotovitev. Obstali smo, ker smo držali skupaj; le v organizirani skupnosti smo zmogli ustvariti vse to kar smo potrebovali za svoj obstoj. Obstali smo, ker smo se vedno zavedali, da smo potomci naših junaških domobrancev in da iz njihove žrtve raste naša moč. Potem ko smo bili več kot 40 let ignorirani od matične komovine, ko smo tudi sedaj predvsem navezani sami na sebe se pred

Nad. na 2. str.

Zgodilo se je v Sloveniji

„SLOVENEK“ SPET IZHAJA

Družba Slovenec, ki ji predseduje dr. Janez Gril, je razrešila (le nekaj dni vršече ga svojo družbo) direktorja časopisa Zvonka Bajca in začasno imenovala na njegovo mesto Simona Zdolška. Stavkajočimi se je domenila, da jim bo še nekaj mesecev plačevala z nekajdnevni umikom. Ugotovili so, da „pisanje ni bilo na zadovoljivi ravni“. Novi sanacijski upravitelj mora v enem letu pripraviti sanacijski program kratko in dolgoročnih ukrepov.

ITALIJANSKA DELEGACIJA V KOPRU

Delegacija italijanskega zunanjega ministrstva pod vodstvom podsekretarja Piera Fassina se je po obisku na Madžarskem in Hrvaškem v petek 19. julija mudila na krajšem obisku v Kopru. Za zaprtimi vrati se je najprej s predstavniki italijanske narodne skupnosti, katere pripadniki živijo na območju treh obalnih občin, pogovarjala o poglobitvi dvostranskih odnosov med državama. Z delegacijo slovenskega zunanjega ministrstva so se pogovarjali o nekaterih konkretnih vprašanjih bodočega sodelovanja med državama. Osnova pogovora so bili dogovori, ki sta jih oblikovala premiera Janez Drnovšek in Romano Prodi na srečanju 15. junija v Rimu. Glede možnega sporazuma med državama o položaju manjšin je slovenska stran poudarila, da pri tem nikakor ne gre ločevati interesov, ki zadevajo italijansko manjšino v Sloveniji od položaja slovenske manjšine v Italiji. Vodji italijanske in slovenske delegacije sta podpisala sporazum med državama o obnovi izolske palače Manzioli.

NOVI ZUNANJI MINISTER

Davorin Kračun je uradno prevzel posle zunanjega ministra. Opravljal jih bo do jenskih volitev, prevzel pa jih je od dosedanjega vodje slovenske diplomacije Zorana Thalerja. Novi zunanji minister je na svoj prvi delovni dan kot vodja slovenske diplomacije z delegacijo obiskal Bruselj, kjer se je sestel z evropskim komisarjem za skupno zunanjo in varnostno politiko Hansom van der Broekom, ki je posebej zadolžen za odnose s srednje in vzhodnoevropskimi državami, ter pomočnikom generalnega sekretarja NATA Gebhardom von Moltkejem, ki vodi skupino za individualni dialog s partnerskimi državami.

POROČILO O MUČENJU IN NEHUMANEM RAVNANJU

Državna sekretarja v pravosodnem ter notranjem ministrstvu Wohinz in Debelak sta na novinarski konferenci seznanila predstavnike javnosti s poročilom vladi R. Slovenije o obisku v naši državi, ki ga je sestavil Evropski komite za preprečevanje mučenja in nehumanega ali ponižujočega ravnanja ali kaznovanja. Wohinz je kot pomembno izpostavil osnovno ugotovitev, da v Sloveniji ni zaznati kršitve temeljnih določb evropske Konvencije za preprečevanje mučenja in nehumanega ravnanja ali ponižujočega ravnanja ali kaznovanja. Pred časom so se nekateri Slovenci pritožili zara-

di slabega ravnanja policije, komite je najprej naslovil na vlado ostro obsodbo, pozneje pa so kritiko omilili.

SLOVENC NA KOROŠKEM

Slovenski premier Janez Drnovšek in avstrijski zvezni kancler Franz Vranitzky sta se 24. julija sestala v Celovcu na tradicionalnem delovnem srečanju. Govorila sta zlasti o dvostranskih odnosih, pa tudi o multilateralnem sodelovanju in o vprašanjih evropske varnosti. Po pogovoru je premier Drnovšek dejal, da je „za Slovenijo zelo pomembno vprašanje položaj slovenske manjšine v Avstriji“ in da je na pogovorih izpostavil željo slovenske manjšine v Avstriji po zastopstvu v deželnem parlamentu, sprejemu signala slovenske televizije in težave dvojezičnega izobraževanja. Koprsko pristanišče je postalo najpomembnejša luka za avstrijsko gospodarstvo, zato si bo avstrijska stran prizadevala za čimboljšo železniško povezavo med Koprmi in Avstrijo. Predsednika vlad sta se dotaknila tudi vprašanja zaprtja jedrske elektrarne Krško.

RAZSTAVA ŠPANSKE GRAFIKE

V ljubljanski Mestni galeriji so isti dan v sodelovanju z veleposlaništvom Kraljevine Španije na Dunaju pripravili razstavo z naslovom Sodobna španska grafika, ki jo je odprl svetnik za kulturo in informacije tega veleposlaništva Xavier Selles Ferrando. Na razstavi se z 78 deli predstavlja 31 umetnikov, med njimi najpomembnejša imena španske grafike.

DELITEV PREMOŽENJA

Na Bledu so se 25. julija sešli guvernerji centralnih bank iz BiH, Hrvaške, Makedonije in Slovenije s svojimi sodelavci in obravnavali predloge Banke za mednarodne poravnave (BIS) iz Basle o delitvi premoženja nekdanje Narodne banke Jugoslavije (NBj) nekdanje SFRJ v tej banki. Navzoči guvernerji centralnih bank so izrazili interes za čimprejšnjo razdelitev premoženja in delnic. Načelno podpirajo pristop, ki ga ponuja BIS, ustrezne odločitve pa bodo prejeli pristojni organi v vsaki državi naslednici. Guvernerji centralnih bank držav naslednic nekdanje SFRJ naj bi se ponovno sestali septembra 1996, na sešatek pa povabili tudi predstavnike nekdanje NBj ZRJ.

VSTOP V EVROPSKO ZVEZO

Direktor urada za evropske zadeve v slovenskem zunanjem ministrstvu dr. Benjamin Lukman, njegova namestnica Marija Adanja in vodja slovenske misije pri EU v Bruslju dr. Boris Cizelj so direktorju komisije za zunanje zadeve pri Evropski komisiji Guntherju Burhardt izročili odgovore na vprašalnik, ki bodo služili za pripravo mnenja o vlogi za polnopravno članstvo v EU. Vprašalnik se nanaša na 23 področjih, ki zajemajo vse oblike sedanega in prihodnjega sodelovanja med Slovenijo in EU. Odgovori na vprašalnik v angleškem jeziku so zajeti na 1200 straneh, skupaj s prilogami pa obsegajo 3000 strani.

Slovenci na olimpijadah

Na letošnje olimpijade, ki praznujejo 100 let od obnove, so Slovenci poslali številno delegacijo športnikov, ki so dosegli predhodne olimpijske zahteve in uspehe. Posebno pozornost pa je bil deležen starosta slovenskih olimpijskih športnikov, Leon Štukelj, športnik Sokola, ki je dobil zlate medalje leta 1924 v gimnastičnem mnogoboju in na drogu, leta 1928 pa na krogih in istega leta še bronasto medaljo v gimnastiki, mnogoboju in vrsti. Predsednik Olimpijskih iger Samaranch ga je povabil na odprtje letošnjih prireditev v Atlantu, kjer je kot najstarejši še živeči dobitnik zlate medalje (star je 97 let) delil podij s najboljšimi zmagovalci - kot Nadja Comaneci, Mark Spitz, Carl Lewis, Vitalij Ščerbo. Ves stadion skupaj s predsednikom ZDA Clintonom mu je ploskal, ko je ves svež in čil skoraj priplesal na oder. Žilavega

športnika je na televiziji videlo okoli 3,5 milijarde ljudi, kolikor jih je po računu gledalo otvoritev. Gotovo je tedaj največ ljudi na svetu zvedelo za Slovenijo. Pozneje se je na posebno povabilo izročil prve olimpijske kolajne zmagovalcem v gimnastiki.

Drugi uspeh so Slovenci dosegli s svojim predstavnikom Andražem Vehovarjem, ki je dosegel drugo mesto - srebrno kolajno v kajaku. Drugi up slovenske reprezentance, Izток Čop je v veslanju pri single zasedel 4. mesto. Tudi Rajmond Debevec, odlični rekorder pri streljanju, je prišel šele na 6. mesto. Drugi slovenski tekmovalci, kot veslači in drugi, pa so dosegli nižja mesta.

Naj omeni še, da se je predsednik Slovenije Milan Kučan udeležil odprtja Olimpijskih iger.

Povojni množični poboji

Člani komisije, ki preiskuje povelje, pravno dvomljive procese in druge tovrstne nepravilnosti, so se odločili, da bodo kot delovno gradivo komisije za pripravo vmesnega poročila obravnavali osnutek, ki ga je pripravil Miran Potrč (komunist, dobil je 6 glasov) in ne gradiva, ki ga je pripravil predsednik komisije dr. Jože Pučnik (tega podpira pet članov), ker naj bi Pučnikov izražal nestrpnost, posploševanje in sklepanje na podlagi dokumentov, ki jih komisija ne pozna.

Kot pravi Potrč v osnutku, je preiskovalna komisija ugotovila, da so bili neposredno po koncu druge svetovne vojne izvršeni množični izvensodni poboji. Med pobitimi je bilo največ slovenskih domobrancev, ki so jih zavezniki vrnil s Koroškega. Poleg teh pa še pripadniki domobrancev, ki so bili zajeti na območju Slovenije, ali pa so se sami prijavili oblastem, kulturbundovci, ustaši, četniki, pripadniki SS in civilisti. Natančnega števila ubitih preiskovalna komisija ni mogla ugotoviti, navaja pa 7000 do 12.000. Slovenski domobranci se niso ne dali partizanom, temveč so se z boji prebili na Koroško in vdali zaveznikom, ki pa so jih razorožene vrnili. Glavna zbirna taborišča za vrnjene domobrante sta bila v Teharjah in Šentvidu. Ujetnike so razvrščali v tri skupine. Mladotnike so večinoma izpustili, druge pa, z nekaj izjemami, surovo, brez obsodbe likvidirali. Kot najbolj množična grobišča navajajo kraške jame pri Mačesnovi gorici in pod Krenom v Kočevskem Rogu, protitankovske jame pri Brežicah, Brezarjevo brezno pri Podutiku, rudnik Laško in Zagorje. Pobiti iz drugih skupin pa so po izjavah prič končali na Pohodu nad Hočami, v Slovenski Bistrici, Kamniški Bistrici, Begunjah in Bistrici ob Sotli.

Pri razvrščanju ujetnikov in njihovi likvidaciji so neposredno sodelovale enote

Ozne in Knoja, pa tudi enote jugoslovanske armade. Z veliko gotovostjo je mogoče trditi, piše Potrč, da so enote Knoja varovale taborišča, izvajale pripravo morišč, izvajale prevoz na morišča, opravljale usmrtnitve in zakrivalje grobove. Posamična pričevanja pa dopuščajo možnost, da je usmrtnitve v Kočevskem Rogu izvajala posebna hercegovaška brigada. Prav tako je nesporno, da so bile posamezne enote Knoja za te naloge dodeljene organom Ozne. Večina pričevanj napeljuje na sklep, da so naloge dobivale, od nižjih poveljstev Ozne in ne od poveljstva druge divizije Knoj, ki o tem ni niti odločalo niti dobivalo poročila o tem. Večina pričevalcev meni, da je težko izključiti veliko verjetnost, da je za usmrtnitve ne le vedel, ampak jih je vsaj kot izvršitev ukaza nadrejene komande zapovedal načelnik republiške Ozne Ivan Maček - Matija.

Temeljno vprašanje, kdo je sprejel odločitev za povelje množične poboje in kdo naj bi bil odgovoren zanje, pa komisija, po mnenju Potrča, ni razrešila, saj ni mogla priti do zadostnih podatkov. Ugotovila je le, da vlada Narodne republike Slovenije in njeno ministrstvo za notranje zadeve ni imelo pristojnosti odločanja o vrnjenih domobranjih in ni sodelovalo pri usmrtnitvah. Ozna in Knoj sta bila neposredno podrejena generalštabu JLA. Mnenja zgodovinarjev pa ne potrjujejo predpostavke, da bi formalno delujoči organi KP v Sloveniji, oziroma CK KPJ, sprejeli odločitev o pobojih. Maček naj bi ukaz za poboje dobil po sestanku s Titom aprila ali maja 1945.

Preiskovalna komisija bo o teh ugotovitvah šele začela razpravo. Potrč pa še predlaga, da DZ poleg poročila sprejme še nekaj sklepov, med drugim tudi, da se vmesno poročilo komisije o poveljih množičnih pobojev šteje za dokončno.

Po Delu

IZ ŽIVLJENJA V ARGENTINI

Tone Mizerit

Končno je prišlo do tega, do česar je moralo priti. Predsednik Menem je odstavil gospodarskega ministra. Domingo Cavallo, gotovo ena najvažnejših osebnosti na argentinskem gospodarskem polju v zadnjih letih, je odšel, in povrh tega skoro niso za njim potočili kake solze. Kljub temu da nihče ni jasno napovedoval takega izida, tudi nihče nad njim ni bil presenečen. Kot da bi bil neizbežen. Še več: kljub temu da so se pred kratkim mnogi napovedovali katastrofo, če bi do odhoda Cavalla prišlo, se je ves svet oddahnil, ko je bila ta politična poteza izvedena. Sedaj pa „jovo na novo“.

CAVALLO JE ODŠEL

Zgodovina sporov med predsednikom in ministrom je bila stara. Dejansko se je vlekla že tri leta. Vse je bilo v redu, dokler je gospodarski program deloval brezhibno, in ni bilo na obzorju težav, ki so danes že globoko zakoreninjene v argentinski družbi. Bili so medeni meseci obeh najvidnejših osebnosti politične scene zadnjih let. A počasi so se pričeli porajati spori, ker so nastajali novi problemi in nanje nista gledala z istega zornega kota.

Po prvih letih vladanja, ko je Cavallo uspešno krmaril dobo privatizacij, ko je vsled njih bil dotok deviz silen, kakor tudi dotok usmerjen v produktivne investicije, se je pričela doba recesije. Cavallo se je izkazal za dobrega upravitelja bogastva, a za slabega stratega v krizi. Ko je, zlasti po mehiški krizi (takoimenovani „efekt tequila“) bilo hudo prizadeto tako gospodarsko kot finančno stanje države, so se pomnožila nesoglasja med njim in Menemon. In stalna posledica teh spopadov je bila ta, da so tuji kapitali še bolj nezaupno gledali državo, in so se investicije še bolj redčile.

Kadar je prišlo do nasprotij, je Cavallo vedno zagrozil z odstopom. Bil je prepričan, da je on edini garant izvedbe gospodarskega načrta. In verjel je, ko je predsednik po vsakem takem nesporazumu v javnosti trdil, da bo minister ostal na svojem mestu do leta 1999. No, pač, v predsednikove obljube so verjeli samo volilci. Po zadnjem sporu pred dvema tednoma pa se je ministru usoda odločila. Prav tiste dni je med političnimi opazovalci krožilo prepričanje, da pravzaprav poteka čas, ko je še mogoče zamenjati ministra. Prihodnje leto bodo znova poslanske volitve, na katerih se ne bo odločilo le vprašanje vladne večine v kongresu, marveč tudi nadaljnja tendenca argentinske politike.

V tej luči je razvidno da je predsednik izbral zadnjo priliko, da izvede ključno spremembo. Okoliščine so bile ugodne. Cavallo je prav te dni doživljal nov val nezadovoljstva: zadnji ukrepi (spremembe v družinskih dokladih in v sistemu bonov prehrane) je znova prizadelo široko delavsko maso. S temi ukrepi pa se dejansko nihče ni direktno okoristil, ker je bil edini smoter, da se reši problem rastočega državnega deficita. Pa še po mnenju strokovnjakov ti koraki niso obljubljeni zboljšanja državnih računov, medtem ko so nekatere zadnje državne poteze ministra (znižanje davkov na posamezne produkte) precej prizadele davčno nabirko. Prikljubljenost ministra je nenano padala.

Po drugi strani pa je bil Menem že naveličan nenehnih sporov z ministrom, še bolj pa vsakokratnih groženj, da bo odstopil. Zato je po zadnjem sporeku sklenil, da ga enostavno odstavi. A to potezo je izvedel popolnoma tajno, zlasti da ne bi bilo, kot že večkrat pritiska iz inozemstva, kjer

je Cavallo užival velik ugled in veliko zaslobo. Zato je novica o odstavitvi prišla kot strela iz jasnega neba. Prvi presenečen je bil minister sam. A novico je sprejel mirno, kot jo je mirno sprejela vsa družba.

PROBLEMI SO OSTALI

Tako narod na splošno, kot gospodarski krogi, so reagirali na ta dogodek popolnoma prostodušno. Ni bilo preplaha, ni bilo panike na borzi. A vsem je jasno, da zamenjava krmarja ne pomiri neurja. Novi minister je Roque Fernández, doslej predsednik Centralne banke, mož visoke akademske izobrazbe, (49 let), diplomiran na znani univerzi v Chicago, kot Martinez de Hoz pripadnik skupine (Chicago boys). Zanimivo je to, da pravzaprav ni bil na nobenem seznamu možnih namestnikov Cavalla, a vendar so z njim dejansko vsi zadovoljni. Pač, vsi razen opozicija, ki vztrajno zahteva, naj vlada zamenja gospodarski program, ne gospodarskega ministra. V tem so edini tako radikalni kot voditelji Solidarne fronte.

Celotna družba pa tudi soglašja, da so ostali nedotaknjeni vsi problemi, ki so povzročili Cavallov odhod. In te probleme bo moral drugega za drugim reševati novi minister. V prvi vrsti je treba sem uvrstiti državni deficit, katerega menijo rešiti z preustrojem državnih organov in večjo davčno nabirko. To pa bo, po mnenju strokovnjakov, povzročilo še hujšo recesijo, kar bo negativno vplivalo na produktivno dejavnost.

Ne eno ne drugo pa ne bo rešilo dveh hudih socialnih problemov, ki so brezposelnost in rastoča revščina. Sicer vsi soglašajo, da je najboljša zdravilo za vse probleme gospodarski razmah, reaktivacija, produktivnost. Le da si niso edini ko pride do vprašanja, kako to doseči. Vendar bodo vsaj prvi tedni novega ministra mirni. S strani ostale vlade ima vso zaslobo. Prav tako v vladni stranki, ki je imela ogromne težave s Cavallom. Bivši minister je doživljal tudi nenehen odpor v Kongresu, kjer so proti njegovim načrtom in osnutkom nastopali celo številni peronistični poslanci. Sedaj je razpoloženje popolnoma drugačno in v vseh zbornicah se že pripravljajo, da bodo potrdili potrebne zakone.

Še drug podatek je zanimiv. Prišlo je do neke „peronizacije“ v gospodarski ekipi. Za državnega tajnika za industrijo, trgovino in rudarstvo je bil imenovan Alieto Guadagni, mož iz ekipe Duhaldeja; enako kot je tajnik za socialni razvoj Eduardo Amadeo. Oba sta pravzaprav edina „politična“ člana gospodarske ekipe; in oba tudi pod Duhaldejevimi vplivom. Tako je buenosaireski guverner naenkrat postal ključna osebnost za rešitev dveh važnih vprašanj: tukajšnje politike: socialno vprašanje in produktivni razvoj. To je važno tudi še, če upoštevamo, da je v vladnih namenih povišati tajništvo za industrijo v ministrstvo za proizvodnjo. Tem načrtom se je Cavallo nenehno upiral, ker bi odrinili njegovo oblast nad celotnim gospodarskim delovanjem.

Treba bo počakati nekaj tednov, da se bo videlo, kam se bo pravzaprav obrnil kljun države. Hude okoliščine omejujejo ukrepe novega ministra. A bistveno je, da se začne neka temeljna smer, po kateri naj ladja pluje. Zadnje čase so namreč posamezni ukrepi na gospodarskim področju izgledali bolj brezupni udarci potaplajočega, kot pa krepki zamahi plavalca, ki se sicer nahaja sredi viharja, a ve kam in kako.

Obletnica...

Nad. s 1. str.

nam odpirajo nova desetletja življenja slovenske skupnosti v Argentini. To je skupnost, ki je pognala krepko rast na gostoljubni argentinski zemlji, ima pa svoje globoke korenine v Sloveniji. Imamo dve domovini. Pravico in dolžnost imamo biti zvesti tako eni kot drugi. Ljubezen in spoštovanje do ene ne izključuje ljubezni in spoštovanja do druge. Do Slovenije nam kot doslej ostane dolžnost pričevanja o našem odporu proti totalitarnemu komunizmu in obrambi dobrega imena naših junakov domobrancev. Še naprej nam ostane dolžnost in pravica, da si s svojim zgledom in delom prizadevamo, da bo Slovenija urejena po krščanskih in demokratičnih načelih.

Božja previdnost nam je naložila naloge živeti kot argentinski Slovenci, kot lojalni in poštene argentinski državljani. To je prav gotovo bolj zahtevno pa tudi lepše. Skoro 50 let našega obstoja potrjuje, da je to mogoče. Vedeti pa moramo, da smo v preteklosti to zmogli, ker smo delali z roko v roki, trdno povezani med seboj in v živih stikih s svojimi slovenskimi koreninami. Tudi naš obstoj bo v bodoče vezan na iste preiskane načine našega dela. Ohranili in poživili bomo našo krajevno skupnost, da bodo v njej rastle še nadaljnji rodovi v zvestobi krščanski veri in slovenstvu. Ostali bomo v trdni povezavi z vso našo skupnostjo v Argentini in tudi drugod po svetu, ker vemo, da nam je to potrebno danes, kot je bilo včeraj in bo tudi jutri. Iz izkušnje vemo, da bomo morali tudi v bodoče skrbno paziti, da nam ne bo nič in nihče te naše trdno povezane skupnosti razbijal. Želimo še tesnejših stikov z matično domovino za

katero upamo, da nam bo vse bolj postajala ljubeča mati, ki ljubi vse svoje otroke, tudi tiste, ki so raztreseni po svetu.

Bogu bodimo hvaležni za vsa ta leta našega življenja v svobodni Argentini! Ohranimo hvaležnost in spoštovanje do vseh, ki so v teh letih gradili našo skupnost! Ostanimo zvesti na slovenski in krščanski poti, po kateri smo srečno hodili doslej, zaupajmo v božjo pomoč in sami v sebe in priporočajmo se našim mučencem za milost vztrajnosti! Bodimo ponosni za opravljeno delo z vsemi težavami pa tudi uspehi, med katerimi ni najmanjši ta, da po skoro 50 letih Društvo Slovenska vas danes tako lepo praznuje svojo obletnico! Držimo skupaj, delajmo skupaj in zavedajmo se, da bomo tudi v bodoče imeli le to, kar si bomo sami pridobili!

Rusi in Slovenci

Državni sekretar v ministrstvu za zunanje zadeve Ignac Golob je sprejel v petek 26. julija podpredsednika ruske državne duma Sergeja Barburina, ki je na čelu ruske parlamentarne delegacije na obisku v Sloveniji. V pogovoru je bilo izpostavljeno dejstvo, da je Rusija za Slovenijo izjemno pomemben politični in gospodarski partner, s katerim želi imeti Slovenija reden dialog o pomembnejših dogodkih v svetu. Sogovorniki so poudarili, da je krepitev demokracije v Rusiji in njena stabilnost pomembna za stabilnost v svetu. Z zadovoljstvom je bilo poudarjeno, da sta Slovenija in Rusija nedavno dokočno uredili vprašanje sukcesije pogodb, kar naj bi omogočilo okrepitev medsebojnega sodelovanja. Rusko delegacijo so zanimali zlasti slovenski pogledi na varnost v Evropo in na širitev zveze NATO na Vzhod.

DOMOBRANSKE PROSLAVE

Carapachay

Kakor po drugih Domovih, kjer so našli naši Slovenci, smo v nedeljo, 30. junija, v Slovenskem domu v Carapachayu imeli proslavo v spomin pomorjenih domobrancev in vseh žrtev druge svetovne vojne. Veliko naših rojakov je že zgodaj jutraj napolnilo dvorano, kjer je bila najprej sveta maša, ki jo je daroval Franci Cukjati za vse naše drage pokojne.

Takoj po maši smo se zbrali ob spominski plošči vseh padlih žrtev komunistične revolucije in padlih fantov, ki so bili nasilno mobilizirani v nemško vojsko, in začeli proslavo s pesmijo Oče, mati... Takoj potem je lic. Andrejka Papež imela uvodne besede, primerne tej proslavi, v katerih nam je poudarila, da je naša častna dolžnost ponavljati iz leta v leto te komemoracije zato, da poudarimo, da so se domobranci borili za Boga — Narod — Domovino!

Pristopila sta nekdanja domobranci in prižgala svečo, istočasno sta tudi položila šopek rož pred spominsko ploščo. Nato smo z enominutnim molkom počastili njih spomin.

Sledil je govor Ani Klemen: „Dogodki o žalostni usodi, ki je doletela naše domobrante, ne bodo nikakor pozabljeni. Morda bi kdo vprašal, zakaj se jih še vedno spominjamo? Odgovor bi bil lahko: Zato, da boš vedel, kdo si, da veš, zakaj živiš v Argentini in ne v Sloveniji, da veš, zakaj si verno vzgojen in nisi raste ob strani širnih svetovnih nazorov, končno tudi zato, da naj bi ti bridki dogodki naše preteklosti zgodovine ostali vedno v opomin na grozote, ki se lahko še vedno ponove, če bi človek pozabil na svoje pravice, na vse to, kar nas božji nauk uči.“

Naslednja točka našega programa je bila recitacija pesmi „Preprosti fant“, ki jo je napisal preživeli domobranec in lepo podal Franci Znidar.

Ob tej priliki smo praznovali tudi to, kar so naši predniki hrepeli videti, ko je 25. junija leta 1991 bila oklicana samostojna slovenska država in zaplapolala nova slovenska zastava.

Proslavo smo zaključili z našo slovensko himno Prešernovo Zdravljico.

Pristava

Mesec junij je od leta 1991 zaznamovan z dvojnimi obetkom komemoracije žrtev junija 1945 in proslavljanja osamosvojitve 1991. Na Pristavi smo se — združeni z ostalimi Domovi v sklopu Medorganizacijskega sveta — v nedeljo, 30. junija, spomnili domobrantskih in drugih žrtev komunistične revolucije.

Začeli smo z mašo, ki jo je daroval prof. France Bergant, ob koncu pa še zmolili molitve za rajne ob grobu s pripombo, da verujemo, da marsikdo od padlih teh molitev ne potrebuje več, se pa z njo obračamo k njim s priprošnjo za pomoč na naši poti v večno življenje.

Takoj po maši je sledila spominska svečanost, ki jo je pripravil kulturni referent Društva Slovenska pristava mladi Dominik Oblak.

Okvir prireditvi so bile projekcije slik iz množičnih morišč v Teharjah in Kočevskem Rogu ter ene izmed številnih farnih spominskih plošč padlim in pobitim v času komunistične revolucije in druge svetovne vojne.

Takratni dogodki polagoma bledijo, zato je ponovno pričevanje tistih, ki so vse to morali preživeti, nujen doprinos k utrjevanju spomina. Besede ge. Pavči Eiletz so kljub mirnemu pripovedovanju kazale grozo preživetih dni (in noči) v rokah partizanov na vlakih in v zbirnem taborišču v Teharjah.

Sledile so recitacije raznih priložnostnih poezij: Miloš Mavrič je občuteno prebral Katedralo v Rogu (Ivan Korošec), Lučka Jereb Oblak Kol (Stanko Majcen), Marko Petek Križ je (Tone Rode), Gabrijela Čamernik Pro Defunctis (Severin Šali), Franci Schiffer Ta grobišča (Stanko Janžič), otroci iz višjih razredov Prešernove šole pa so recitali Pridite na gostijo miru (Francka Dular). Lepo so izpolnile svoj delež pri ustvarjanju vzdušja komemoracije.

Pri zaključku proslave so sodelovali vsi prisotni in z zanosom zapeli priljubljeno pesem-himno Moja domovina.

GB

Bodo razrešili Drobniča?

Pred letom dni je predsednik Združene liste socialnih demokratov (komunistov) Janez Kocijančič predlagal, naj državni zbor predčasno razreši generalnega državnega tožilca Antona Drobniča, ki mu mandat sicer poteče leta 1998.

V vsem tem času se parlamentarni kadrovski komisiji ni uspelo opredeliti do predloga, ki ga je opozicija ves čas označevala za izrazito politični ukrep, vrnitev v čase stalinizma in v 70. leta, ko je bilo merilo moralno-politične primernosti odločilno. Predlagatelj pa je vztrajal pri trditvi, da Drobnič v svojih javnih nastopih krasi ugled tožilske funkcije, njegovo politično prepričanje pa se odraža pri delu, ki ga opravlja, kar oboje pomeni kršitev zakona. Prejšnji petek na seji državnega zbora je predlagal, naj na dnevni red uvrstijo tudi to točko. In uspelo mu je.

Državnemu zboru se torej ne bo uspelo izogniti razpravi o predčasni razrešitvi prvega tožilca v državi.

Anton Drobnič more biti edini državni funkcionar, ki svojevrstno pooseblja obdobje Demosove vladavine po prvih parlamentarnih volitvah leta 1990. Takratna oblast je Drobniča predlagala na najvišje tožilsko mesto v državi, in pri tem ji je uspelo, čeprav je v tistem času 35 tisoč ljudi s podpisovanjem peticije nasprotovalo takšni Demosovi potezi, saj so bila Drob-

ničeva javna stališča do polpretekle zgodovine tudi kot enega od ustanoviteljev Nove slovenske zaveze nekaterim na poti. Dobršen del Kocijančičevega predloga pa temelji na Drobničevem javnem opravičevanju domobranstva in njegovi oceni rezultatov partizanskega boja, ki je po njegovem pripeljal do „porušene domovine, množičnih pobojev, ropanja premoženja, konca slovenske samostojnosti in 45 let totalitarnega režima s popolnim gospodarskim propadom“. Kocijančič Drobniču očita, da je zaradi njegovih političnih pogledov javno tožilstvo umaknilo več kot 500 obtožnic in zato ni prišlo, tako kot je zahtevalo vrhovno sodišče, do ponovnega sojenja zoper tiste, ki so bili po vojni obtoženi sodelovanja z okupatorjem, s čimer je storil kaznivo dejanje zlorabe uradnega položaja. Izrazito sporno se Kocijančiču zdi tožilčevo ravnanje ob sklicu Svetovnega slovenskega kongresa leta 1991, ko naj bi pošiljal obvestila osebam, ki so bile v Sloveniji osumljene vojnih zločinov, naj ne prihajajo v Slovenijo, saj jih tu čaka aretacija, s čimer je kršil konvencijo o nezastaranju vojnih zločinov. Kocijančič mu tudi zameri, da se je pojavljal na prireditvah, ki se jih je udeležil Vinko Levstik, človek, obdolžen vojnih hudodelstev. Poslanec je tudi pozval, naj presodijo, ali ravna v skladu z ugledom svoje funkcije, če izjavlja, da je tožilec dal obvezno navodilo za kazenski pregon „vseh vojnih zločinov, tako rdečih kot tudi italijanskih in nemških“.

Drobničev odgovor izhaja iz prepričanja, da so poslančeve trditve o njegovem „službenem delu brez potrebnih podatkov in dokazil, zato jih ni mogoče strokovno obravnavati ter preizkusiti njihove resničnosti in utemeljenosti“. Tako je zavrnil očitke o zmanjšanju 500 obtožnic, saj imajo, kot je pojasnil, obsojenci svoja imena, kazenske sodbe svoje številke, zato bo moral predlagatelj vse to navesti. Sicer pa domobranci niso bili obsojeni in njihovih sodb ni mogoče razveljaviti. Bili so pobiti brez sodbe. Tisti, ki niso bili pobiti, so bili mladoletni in zato izpuščeni. Kot povsem neresničen je zavrnil očitke, da je osumljenim za vojne zločine pošiljal obvestila, naj ne hodijo v domovino, ker jih na meji čaka aretacija. Kot posebno skrivnostno pa je označil predlagateljev očitke, da ga je bilo nekajkrat moč videti z Levstikom. Kocijančiča je tako vprašal po katerih predpisih mora generalni javni tožilec pred udeležbo na javnih prireditvah pregledati in preveriti, kdo so udeleženci. Kar zadeva obvezno navodilo, pa je Drobnič pojasnil, da o tem obstaja pisni dokument iz leta 1994, iz katerega je jasno razvidno, da od tožilcev zahteva, da zbirajo dokaze in terjajo ovadbe za vse vojne zločine katerekoli vojske, okupatorske ali domače, ne glede na to, ali je ta rdeča, bela, črna ali zelena.

Parlamentarni kadrovski komisiji nikoli ni uspelo priti dlje kot do preprirov o tem, katera interpretacija zgodovine je pravilna. Jože Pučnik (SDS) se temu ni čudil, saj, kot je dejal, so minili časi, ko so bili strokovnjaki pripravljani že na živžg nekoga iz politike priskočiti na pomoč in po naročilu pisati debele knjige.

Po Delu

dlo skupno ne več kot 5000 okupatorjevih vojakov. In to po partizanskih virih!

Izid je torej tak: 60.000 slovenskih življenj proti 5000 okupatorjevih; dvajsetkrat več uničenih slovenskih življenj!

Dodati je treba še okrog 22.000 partizanskih in domobrantskih ranjencev, okrog 35.000 zapornikov, približno 29.000 internirancev v koncentracijskih taboriščih in približno 80.000 nasilno izseljenih. Vsi so bili Slovenci!

Stane Snoj

Zgodovino pišemo z dejanji (3)

S temi sklepi in odloki je partija pod krinko OF dokončno razbila — načrtno in zavestno — sleherno možnost za povezavo protiokupatorskega odpora vseh slovenskih političnih sil, ki bi bil tako nujno potreben. S svojo monopolistično, absolutistično samopostavitvijo, za katero ni imela nikakršne legitimacije, se je sama izključila iz sistema političnega pluralizma in se javno izkazala za nedemokratsko, totalitarno stranko po zgledu fašizma, ki stranko enači z narodom. Kidrič je avgusta 1941 zapisal: „Pojem OF in pojem slovenskega naroda postajata istovetna“ in „Kdorkoli danes kakorkoli napada komunistično partijo Slovenije, ta vrši protinarodno delo...“ Z omenjenimi sklepi je partija začela novo obdobje v zgodovini slovenskega naroda: nikdar do tedaj ni nobena politična stranka na Slovenskem uveljavljala in sankcionirala svojih ciljev in zahtev z umori, poboji in likvidacijami nasprotnikov. To zgodovinsko breme si je partija naložila 16. septembra 1941, zato smemo ta dan upravičeno imeti za začetek revolucije na Slovenskem — in ne šele poletje 1942, ko se organizira upor proti revoluciji.

Ker je partija pod krinko OF s psiho fizičnim terorjem in likvidacijami idejno in

politično drugače mislečih in delujočih Slovencev dejansko prevzela usmerjanje dogajanja, je postala — in ostaja za vedno — njegov glavni zgodovinski odgovorni dejavnik: glavni akter dogajanja je partija pod plaščem OF, vse drugo je bolj ali manj le reagiranje na njeno agiranje. Zato partija nosi odgovornost tudi za odločitve, vsiljene nasprotnikom. Vse, kar se je dogajalo v znamenju partije in OF, za vsakim dogodkom stoji — revolucija.

S svojimi sklepi je partija razdvojila in razdelila slovenski narod. Slovencev ni razdelil okupator, razklala jih je revolucija. Iz strankarske sebičnosti je partija zapostavila narodne interese in se z oboroženim nasiljem najprej in predvsem obrnila proti idejnim in političnim nasprotnikom. Bojevanje proti okupatorju je instrumentirala in se oprla na nacionalno navdušenje poštnega slovenskega domoljuba. Njegov pogum, zagon in požrtvovalnost v partizanskih enotah je izrabljala za totalitarni prevzem oblasti po končani vojni, v diktaturo komunistično upravljane družbe in države. 6. temeljna točka OF se je glasila: „Po narodni osvoboditvi prevzame na slovenskem ozemlju OF v celoti“. Tudi prihodnost je bila monopolizirana.

4. Komunistična revolucija je pod plaščem tako imenovanega narodnoosvobodilnega boja posredno ali neposredno pohabila in uničila neprimerno več slovenskih kot okupatorjevih življenj in imetja, po zmagi onemogočila uresničitev Združene Slovenije, slovenski narod za desetletja izključila iz Evrope in negativno oblikovala slovenski narodni značaj.

Po 50 in več letih je mogoče ugotoviti in napisati zgodovinsko resnico o medvojnem dogajanju. Ugotovitve na primer o nacifšizmu so danes splošno sprejete, bistvenih razhajanj med zgodovinarji na Slovenskem ne more biti.

Ob koncu si postavimo vprašanje: KOMU SE JE REVOLUCIJA SPLAČALA?

Če naj verjamemo partizanskim virom, je v partizanskih enotah vseh vrst, v taboriščih in zaporih ter kot žrtve nacističnega terorja izgubilo življenje okrog 46.000 oseb. V tem številu je več žrtev med civilnim prebivalstvom, približno 30.000, v bojih jih je padlo okrog 16.000. Na protikomunistični strani je izgubilo, po podatkih Nove zaveze, 15.000 oseb. Skupno je bilo torej uničenih čez 60.000 slovenskih življenj.

Od okupatorjev je italijanska vojska izgubila okrog 1200 v Ljubljanski pokrajini, na Gorenjskem je padlo okrog 1100 Nemcev, za Štajersko in Primorsko ni podatkov. Če suponiramo, da jih je padlo sorazmerno toliko kot v Ljubljanski pokrajini in na Gorenjskem in dodamo 2500 izgub, bi pa-

DR. PETER URBANČ

Odhod škofa Gregorija Rožmana iz Ljubljane

Mnogokrat slišimo celo s strani vernikov negativno kritiko zaradi škofovega odhoda iz Ljubljane 5. maja 1945. (Družina 10. marca 1996 — Kapitan, ki zapuša potapljačo ladjo, ni heroj! I. K.) V tej zvezi je govora brez dokazov o kritiki Vatikana.

Tradicija o kapitanih, generalih, kraljih, ki ostanejo s svojimi do konca, je poznana. To izgleda lepo, junaško. Vendar pravi razlog, da kapitan ostane na ladji, ni to herojsko dejanje samo na sebi. Gre za možnost, da se ladja končno le ne potopi. Tako zapuščena ladja postane last tistega, ki tako ladjo odkrije in zasede.

Eden zadnjih takih kapitanov je bil kapitan Titanica. Ostal je na ladji do konca, ne nazadnje iz razloga, ker se je zavedal svoje odgovornosti, saj je po njegovi krivdi zaradi velike hitrosti in napačne smeri do te velike tragedije prišlo.

Pastir, duhovnik ali škof, je moralno dolžan ostati s svojimi še posebno v času velike nevarnosti. Ta dolžnost preneha, če nadaljnje bivanje ne more stvari nič več spremeniti, nič več pomagati, nasprotno lahko škodovati. V času velikega preganjanja kristjanov so se kristjani s svojimi duhovniki in škofi vred skrivali po katakombah. Predati se sovražniku, sigurnemu preganjanju in smrti bi bilo nesmiselno. Šlo je za preživetje vere in človeka. Apostol Peter, v Rimu za časa preganjanja, je bil zajet od Rimljanov na poti iz Rima.

Za škofa Rožmana je znano, da ga je prve dni maja nujno poklical (Dr. J. Kolarič: Rožman III, str. 406) celovski škofijski kancler dr. J. Kadras v Celovec. Šlo je za nujne razgovore z deželnim glavarjem Natmesnigom glede Gorenjske, ki naj bi jo zopet prevzela ljubljanska škofija. Načrtovano je bilo dvodnevno potovanje. Škof je vzel s seboj stvari za dva dni, nobenih stvari, ki bi merile na emigracijo ali do-

končni odhod. Ko je v Celovcu škof po daljšem razgovoru z nadškofom dr. A. Rohrerjem uvidel, da ne bo mogel tam nič koristnega napraviti in da je bilo vse skupaj samo izgovor, da ga spravijo iz Ljubljane, se je hotel nemudoma vrniti. Njegova najbližja okolica, posebno tajnik Nande Babnik, ki je komaj prišel iz gestapovskih zaporov, mu je povratek preprečila, takorekoč s silo so ga zapeljali namesto proti Ljubljani v Lienz na Tirole.

Škof ostati v diaspori je bil smiseln in logičen, moralno in dejansko opravičljiv in nujno potreben. Revolucija je po štirih letih triumfiral. Položaj slovenskih katoličanov in Cerkve je bil obupen. Ostala jim ni nobena možnost obrambe vere in vernikov. Partija je bila vsemogoča. Zavezniki so klonili pred prodorom komunizma vse do starih mej prve Jugoslavije in novih mej Primorske. Škof Rožman, najbolj osvojen in oklevetan od partije in njihovih zaveznikov, ni imel niti najmanjše možnosti omiliti usodo vernikov svoje škofije. Nasprotno, njegova prisotnost bi ovirala celo tiste male možnosti Cerkve, ki so ji ostale. Partija bi po „ljudstvu“ organizirala linčanje. Škof je našemu narodu prihranil to veliko sramoto.

V diaspori je Rožman imel možnost intervenirati v korist naroda in je storil veliko dobrega za naše begunce na duhovnem in materialnem področju. Njegova smrt v Ljubljani leta 1945 bi to preprečila.

Če je bil Rožman res leta 1945 soočen z nejevoljo papeža Pija XII. zaradi svojega odhoda, je to bilo komaj opravičljivo. Kasneje so to v Vatikanu uvideli, saj so bili Rožmanu vseskozi naklonjeni. Ponudil jim je odstop, ki pa ni bil sprejet! Najboljši dokaz za pravilno odločitev Rožmana odditi oziroma se ne vrniti v Ljubljano in v gotovo sramotno mučenje in smrt, je primer

kardinala Mindszentyja iz Budimpešte. Leta 1945 in kasneje ni hotel zapustiti škofijskega sedeža v Budimpešti. Vatikan je ugotovil, da je njegova prisotnost velika ovira za boljše odnose med madžarsko Cerkvijo in državo. Na mnoge dolgoletne prošnje Vatikana je končno Mindszenty popustil.

V zadnji vojni imamo precej precej primerov umikov važnih osebnosti. Spricho nemške akcije v Bosni 1944 je v veliki vojaški krizi zapustil svojo vojsko in partijo Broz Tito. Iz Filipinov se je umaknil in pustil svojo vojsko v ujetništvu general Douglas MacArthur. V izgnanstvo sta odšla holandska kraljica in norveški kralj. Belgijski kralj je ostal doma in bil zato deležen kritike. Iz BiH in Hrvaške sta se 1945 umaknila dva katoliška škofa. Kritike nismo slišali.

Mnogi dobronamerni se še vedno ne znajdejo zaradi Rožmanove maše ob priliki domobranske prisega. Haaške konvencije iz 1907 specifično omenjajo in dovoljujejo prisego okupatorju. Edina postavljena omejitev je, da prisega ne sme obsegati obljube zvestobe. Taka povsem legitimna je bila domobranska prisega. Da so prisegli Hitlerju je pa poznana izmišljena obtožba levega tabora.

Mnoge vernike je motilo Rožmanovo obiskovanje okupatorjevih oblastnikov. To je povsem rutinska, neprijetna, ampak nujna protokolarna zadeva, kateri se ne da izogniti. To nemalo koristi narodu, saj je najboljše prilika za razne intervencije. Danski kralj je npr. v času okupacije pošiljal Hitlerju čestitke za njegov rojstni dan. Verjetno ne z radostjo v srcu. Nihče mu tega ni zameril ali očital.

V Republiki Sloveniji teče postopek razveljavitve Rožmanove obsodbe. Obtožnica in sodba sta nedvomno ovrženi. To je bil čas, ko je revolucija bila prepričana, da

bodo vladali za večno. Iz tega vidika je razumljivo, da niso polagali kake večje važnosti, da bi predstavili vsaj malo bolj prepričljivo obtožnico in obsodbo. Partija bi z lahkoto ustvarila obtožnico s povsem izmišljenimi „grehi“ in številnimi „pričami“. Očividno se jim to ni zdelo potrebno. Oboje je bilo sestavljeno tako revno, da ne ostane drugega kot vse to proglasiti za nedokazano in neveljavno. Za odpravo te največje sramote slovenske justice je zadnji čas.

Nepopustljivi nasprotniki škofa Rožmana in vsega, kar je on predstavljal, se ne morejo sprijazniti z dejstvom, da bo sodba proglašena za neveljavno. Izmišljajo si sedaj po več kot 50 letih nove „grehe“. Pred časom je Mladina (9/96, I. Mekina) objavila neko originalno Rožmanovo spomenico italijanskim oblastem. Kontrola te „spomenice“, pisane v nemščini (!) pa kaže, da je to tekst nekega nemškega poročila, ki jo je napisal neki nemški funkcionar... Mekina pravi, da je Cerkev Škofove zavode „odstopila“. Višek netočnosti doseže M. Šetinc v Mladini 2 aprila 1996. Ideološko izenači okupatorja s slovensko Cerkvijo, češ da sta oba prežeta z antisemitizmom. Rožman je bil med redkimi škofi, ki je interveniral za Izraelce. Dokument št. 24, 6. septembra 1941 (Kolarič: Rožman III) dokazuje, da je prosil za vatikansko intervencijo pri italijanskemu notranjemu ministru, naj ne deportirajo Izraelcev, ki so se zatekli v Ljubljano. Izgleda celo, da je uspel.

Človek se ne more znebiti vtisa, da vsi ti „zgodovinarji-časnikarji“ mislijo in delajo, kot da še vedno živimo v času enoumja, ko je vsaka teza bila sprejeta kot dogma, če je bila v interesu partije. „Zgodovinarji“ so vedeli, da debate in dialoga, ki je danes do neke mere prisoten, takrat ne bo.

MOJE POTOVANJE PO SLOVENIJI (3)

Cilka Lipar — Zveza mater in žena San Justo

Prihodnji dan se je pričel najprej z obiskom Kureščka, kraja hudih spopadov domobrancev z rdečimi nasprotniki, kjer stoji lepa cerkev Marije Kraljice miru. Boleč je bil obisk Krimske jame, kjer počivajo nepreštete kosti mnogih slovenskih domoljubov. Isto velja tudi za Turjak, grob mnogih domobrancev, ki so padli pod streli lastnih bratov z pomočjo italijanske vojske. Nadalje smo obiskali rojstno hišo Josipa Jurčiča, Stiško opatijo in samostan belih menihov.

Poslednje jutro nas je zbudilo z vsem svojim spomladanskim sijajem. Naložili smo spet svoje kovčke in že je naš zanesljivi in simpatični šofer Janez vrtil volan po lepi vijugasti cesti proti Šentjoštu, kjer je doma naša Mici Malavašič. Tam smo v sprevedu stopali proti cerkvi ob slovesnem pritrkovanju šentjoških zvonov, na čelu s šopkom Mici Malavašič. Sprejela nas je v narodni noši Ivanka Kavčič z lepim nagovorom. Obstali smo pred čudovito kapelico — spomenikom, posvečeno vsem padlim domobrancem tega kraja in bližnje okolice. Načrt te lepe kapelice je delo našega Toneta Oblaka. Nadalje nas je pozdravil Janez Demšar z branjem zgodovine Šentjošta. Janko Maček nas je nagovoril v imenu Nove zaveze. S spoštovanjem in v zahvalo je Tonetu Oblaku podaril Matija Kavčič ročno izdelan lesorez, ki na njem pravi takole:

*Rezbar si, scenograf, graditelj
podjetij, šol, kapel, cerkev,
slovenski skupnosti voditelj,
vsa Argentina te pozna.
So dela Tvoja neminljiva
kot arhitekt se dviga v svet.
Slovence Ti si družna sila,
duha si moč, srca poet.
V Šentjoštu zasnoval kapelo
mučencem večni si spomenik,
rodovom bo v spomin živelo
naj Bog Ti bo bogat plačnik.*

*Slovenski rod v ponos in slavo
kar mož pokončnih nam je dal,
pod pravo, Tone, glej, zastavo,
z Vrbljenja v svet si se podal.
Sovrag rdeči v domovini
lagal, požigal in moril.
Od doma šel si v bolečini
a v Tebi nov je ogenj tli.
S Koroške v daljnjo Argentino
življenja Te vodila pot,
ustvaril tamkaj dom, družino,
Oblakov trden rod.*

Hvaležni farani Šentjošta - Slovenija.

Zelo zanimiva je kapelica sv. Jošta iz 12. stoletja in nič manj vredna ogleda večja kapelica Janeza Evangelista. Vsem nam je ostalo v spominu pokopališče in na njem spomenik od 1. novembra 1945, ki so ga postavile šentjoške mame svojim sinovom,

Slovenski romarji iz Argentine na Bledu

za katere niso vedele, kje so pokopani. Vaščani Šentjošta so nas bratovsko pogostili. Nič ni čudno, da ga. Mici ni mogla zadržati solza, ki se niso in niso mogli izliti. Dragi Šentjoščani, nikoli Vas ne bomo pozabili. Naj bo zaenkrat samo naša globoka in iskrena hvaležnost plačilo za ta nepozabni dan v Vaši sredini.

Pot nas je vodila potem dalje preko Logatca v Idrijo, kjer je doma naš Marjan Bogataj, ki nam je v avtobusu z lepimi besedami prikazal vse zanimivosti tega lepega mesta. Tudi moj prijatelj Ferjančič je domačin tega kraja, ki je znan po svojem drugem največjem rudniku živega srebra na svetu in čipkah, ki nimajo primere na svetu. Ta dan smo si ob vrnitvi ogledali v Škofji Loki še rojstno hišo našega pisatelja Tineta Debeljaka in se nato podali na počit-

tek in nočitev v hotel Park na Bledu. Spali smo v srcu Gorenjske, katerih lepote svet ne premore.

Ko smo drugi dan po lepi avtocesti peljali skozi novi predor v Karavankah na Koroško, smo šele prav doumeli lepote Gorenjske. Pri postanku v Vetrinjah so nas obdali čudni občutki. Vetrinje, nova postaja našega umika pred 51. leti, vmesna postaja na poti v emigracijo za naše očete, brate in sinove, pa postaja velikega razočaranja nad Angleži, ki so poslali naše najdražje v nečloveško trpljenje in smrt. Molili smo zanje v vetrinski cerkvi. Ustavili smo se nekaj časa v Celovcu ter pogledali knežji kamen na Gosposvetskem polju. Mračne misli zvečer v hotelu nam je odgnala glasba ansambla MUSICA VIVA iz Kranja.

Nadaljevanje prihodnjice

NOVICE IZ SLOVENIJE

SLOVENC V ARGENTINI

Osebnosti

Krst: Krščen je bil Damjan Pavšer, sin Tomaža in Alenke roj. Pograjc. Botra sta bila arh. Ivan Kogovšek in Nadja Kogovšek; krstil je g. župnik Franc Himmlerreich. Čestitamo!

Nova diplomantka: Na fakulteti za ekonomske vede univerze v Lomas de Za-

mora je dokončala študije Ana Corn roj. Levstek in dobila naslov „contadora pública“.

Čestitamo!

V dobrodelni sklad Zveze slovenskih mater in žena so darovali: ga. Julči Zupan \$ 100; ga. Mira Ecker U\$S 100; N. N. \$ 10; Tone Truden \$ 50 v spomin Slavki Zrimšek in \$ 50 v spomin Neži Potočnik. Bog plačaj!

Alojzijeve proslave

Tudi letos smo se na mrzlo zimsko nedeljo zbrali na Alojzijeve proslave 7. julija v Slovenski hiši.

Kljub temu, da je proslava sovpadala z daljšim koncem tedna (zaradi državnega praznika argentinske osamosvojitve 9. julija) in je zato nekaj družin izrabilo priložnost in odšlo na mini-počitnice, je bila cerkev in nato tudi dvorana polna.

Proslava se je pričela z mašo, ki jo je daroval p. Lojze Kukovica in nam je v pridigi prikazal vzor sv. Alojzija.

Po maši smo se ustavili pred spomenikom padlim junakom, kjer so otroci Baragove šole občutno in zbrano deklamirali Kremžarjevo: Mi smo mladina... Zapeli smo še Oče mati in že nestrpnost zdrveli v dvorano, kjer kar nismo mogli dočakati, da bi se ugasnila luč in pričela predstava „Bedak Pavlek“ Franceta Bevka v pripravi Jurčičeve šole.

Šolski referent France Vitrih je pozdravil vse navzoče in se v kratkem nagovoru zahvalil vsej Jurčičevi šoli za toliko truda.

Odprl se je oder in prižgale so se luči. Presenečeni smo bili nad krasno izdelano scenerijo, delo Francija Korošca, Jožeta Šenka, Jožeta Novaka in Martina Jeretina.

V prvem dejanju, kjer so nas bratje Bedak Pavlek (Pavel Aleš), Šmonca (Luka Hrovat), Jurko (Andrej Žnidar), njihova mati (Ani Klemen), Lenka (Alenka Žnidar) Mihec (Ignacij Jeretina) in Cene (Matjaž Jeretina) popeljali v revno družino v daljnih časih. Smejali smo se njihovim domisljam in z zanimanjem sledili zgodbi, ko sta se brata Šmonca in Jurko odpravila na pot po nagrado, ki jo je razpisala cesarica. Za njima je pa tudi Bedak Pavlek, saj ni moglo biti drugače, odšel na pot. Občudovali smo, kako se niso igralci kljub dolгим vlogam nič motili in govorili gladko slovensko.

V drugem dejanju, ki se je odigravalo v gozdu, so se naši trije junaki dobili z dedom Dobrinom (Martin Jeretina). Tu so pa prišli na vrsto mali otroci kot živali: Niki Jan, Marija Korošec, Mirjana Delbene, Luči Canavese, Zofija Pleško, Luka García, Os-

vald Canavese, Tomaž Klemen in Elizabeta Jeretina; deklice kot vile: Alenka Žnidar, Ani Korošec, Luči Hrovat, Silvi Žnidar, Nadi Jan in Nevenka Voršič, in mali skratje: Tatjana Klemen, Karina Novak, Marko García, Jožko Šenk, Štefan Jeretina, Valentin Cuni, Luka Slabe in Jakec Voršič.

Ti so nas s svojimi plesom in petjem razveselili. Ples je pripravila Ani Klemen, petje pa tudi Ani Klemen s Heleno Žnidar in Metko Slabe.

Okusno izdelane obleke so bile delo Pavle Korošec in mamic.

V tretjem in četrtem dejanju se je zgodba razvila in Bedak Pavlek je prestopal preizkušnjo pred cesarico (Helena Skarlovnik) in postal car. Dobro srce in poštenost sta končno zmaga.

Kakaduj (Sandi Žnidar), pisar (Barbara García), Pipek (Martin Markež), glasnik (Mirjam Žnidar), hlapec (Martin Delbene) in stražnik (Marko Markež in Boris Hrovat) so nam prikazali življenje na dvoru.

Nato se je Bedak Pavlek usedel ob cesarico in njima na čast so nastopili še najmanjši kot glumači: Damijan Cuni, Jožko Šenk, Štefan Jeretina, Marko García, Valentin Cuni, Luka García, Luka Slabe, Jakec Voršič in Niki Jan, ki so nas očarali s prvovrstnim telovadnim nastopom, in nato še deklice Alenka Žnidar, Ani Korošec, Luči Hrovat, Silvi Žnidar, Nadi Jan, Nevenka Voršič, Karina Novak in Tatjana Klemen s pristrčnimi baletom.

Za tem so še vsi skupaj zapeli pesem in oder se je zaprl. Ploskanja kar ni bilo konca. Igra je odlično izpadla v spretni režiji ravnateljice Metke Slabe in s pomočjo koordinatorke Anice Klemen in Helene Žnidar. Za zvok in luči sta poskrbela Bogdan in Tomaž Magister.

Opaziti je bilo, koliko truda in požrtvovalnosti je bilo vloženo v to predstavo. Velika mera domiselnosti pa je pripomogla k velikemu uspehu. Hvaležni naj bomo temu nesebičnemu delu, saj bi brez njega naši otroci ne bi bili deležni takih užitkov.

Nani Rezelj

BARILOČE

Praznik narodnostnih skupin

Bariloška zima se nekam čudno ponuja. Mraza smo imeli v jeseni dovolj, snega pa smo dobili le v malih obrokkih. Gore so sicer bele, a tja do Skalce je 8. julija ležalo samo kakih 10 centimetrov snega.

Kljub tej klimatski nepriliki je bil vsaj praznik evropsko-argentinskih narodnostnih skupin spet na višini in v štirih zaporednih večerih bogato obiskan. Odkar so začeli v samih Bariločah s folklornimi plesnimi vajami in so se klubi in zasebniki potrudili za lepe obleke in opremo, je ta zimska prireditev zadobila vse bolj krajevni

kulturni značaj.

Letos že nobena enajstih sodelujočih narodnosti ni vabila svojih zastopnikov iz velikih mest. Izjema bi bil sedemčlanski slovenski ansambel iz Buenos Airesa, ki je sodeloval v odmorih, kadar na odru ni bilo plesalcev. Pač je organizacija, ki se ukvarja s pripravo praznika, povabila grški in arabski balet, torej dve skupini, ki med prireditelji nista zastopani. Medtem pa je enajst sodelujočih skupin nastopilo s plesalci iz samih Bariloč. Povsem umetniško te skupino seveda niso na višini, ki so jo svoj čas prikazovali gostje — spominjam se kmečke (skoraj operete) predstavljenosti od slovenskih obiskovalcev iz San Justa — a upoštevati je dobro voljo in pripravljenost igralcev, ki se dolge tedne trudijo z vajami in nastopijo

Nad. na 6. str.

BLED - Vila Rikli propada, blejska občina pa nima moči, da bi od lastnika vile (znani prekopčevalec z orožjem Nicholas Oman) zahtevala, da se loti popraviljanja. Občinski svet je mnenja, da je treba izpeljati postopek za razlastitev. Enak problem ima turistično podjetje, ki upravlja blejski grad in je dalo Omanu v najem restavracijo in bife. Pri okrožnem sodišču so vložili tožbo za izpraznitev prostorov zaradi neizpolnjevanja pogodbenih obveznosti, vendar bo sodnijski postopek še trajal nekaj časa.

LJUBLJANA - Na znamkah, ki jih je Pošta Slovenije izdala ob priliki letošnjih olimpijskih iger, ima plamenica v znaku slovenskega olimpijskega komiteja zamenjane barve (bela-rdeča-modra). Seveda so po raznih občilih padale kritike na račun Pošte zaradi napake, za katero je javno prevzela vso odgovornost tiskarna (Delo).

LJUBLJANA - Pri zadnji promociji novih doktorjev znanosti so zapisali tudi naslove disertacij, s katerimi so si prislužili doktorski nalog. Nekaj teh naslovov: France Štukl: Knjiga hiš Stara Loka; Ana Vovk: Pokrajinsko-ekološke enote severovzhodne Slovenije; Milan Ambrožič: Kiralni nematiki v omejeni cilindrični geometriji; Albin Pintar: Katalitska oksidacija vodnih raztopin fenola, p-klorofenola in p-nitrofenola. Kinetika reakcij in modeliranje kapalnega reaktorja; Jasna Paradiž: Učinki ionizirajočega sevanja na celice meristema čebule; Mojmir Wondra: Odvisnost aromatičnih snovi vina od različnih sevov Saccharomyces cerevisiae; Jože Verbič: Razgradljivost in sinteza beljakovin v vampu pri različno konzervirani krmni s travinja.

KRANJ - V središču mesta se je pojavil napis „Kransterdam“, s katerim je pisec hotel pokazati na podobnost med tem mestom in Amsterdamom - na žalost v slabi luči. Kanabis (konoplja), heroin in druga mamila dan na dan prehajajo do prodajalcev v roke odvisnežev in pravijo, da je večkrat povpraševanje večje od ponudbe.

MOKRONOG - Slovenski plavalec ultramaratonca 43-letni Martin Strel se pripravlja, da bo prihodnje leto trikrat preplaval Rokavski preliv (La Manche), ki je na najožjem delu širok 31 kilometrov. Dosedaj sta ga tako preplaval neka Američanka (v 40. urah) in Avstralec (v 33. urah). Seveda hoče biti hitrejši kot onadva. Strel je vajen takih podvigov, saj je že predlani preplaval progo Lignano-Ravena (162,5 km), lani od Benetk do Umaga, letos je v Zurichu v bazenu v dvanajstih urah preplaval 41,3 km, avgusta pa se bo lotil morja med Benetkami in Portorožem, kar je nekaj več kot sto kilometrov. Strel je v Mokronogu po poklicu glasbeni učitelj.

ČRNA NA KOROŠKEM - Gozdarji so na področju južnega pobočja Tebra, v dolinah Javorje in Bistra odkrili na najmanj štiristo hektarov gozdov hud ožig tako iglavcev kot listavcev. Pod besedo ožig gozdarji pojmujejo bolezen, pri kateri se oboleli deli rastlin posušijo ali odmrejo. Po vsej verjetnosti je ožig povzročila emisija žveplovega dioksida iz žerjavskih metalurških obratov Rudnika Mežica.

LJUBLJANA - V začetku julija bi morala biti šesta javna dražba svežnjev delnic in deležev podjetij, pa so jo prestavili šele na konec septembra oz. začetek oktobra. Sklad za razvoj, ki organizira te dražbe, na katerih delnice kupujejo pooblaščenec investicijske družbe (PID) z lastniškimi certifikati, ki so jim jih zaupali državljani Republike Slovenije, je prestavil dražbo zaradi premajhne ponudbe delnic. Do predvidenega časa se je nabralo le 14 milijona dolarjev delnic, zato bo dražba šele, ko bo na razpolago 20 milijonov dolarjev delnic.

LJUBLJANA - Centralni štadion za Bežigradom po mnenju strokovnjakov ne ustreza več organiziranju večjih športnih in mednarodnih prireditev. Lega nogometnega igrišča ni prava: namesto sedanje lege vzhod-zahod bi morala smer biti sever-jug. Zato je tudi vprašanje, če bo štadion dobil denar za drage naložbe. Nekateri se zavzemajo za to, da bi Ljubljana dobila nov, sodoben štadion v sedanji betonarni SCT za Bežigradom, Centralni štadion pa bi ohranili kot mestni spomenik.

LJUBLJANA - Direktor Ekološko - razvojnega sklada Ljubo Žužek in slovenski veleposlanik v Washingtonu dr. Ernest Petrič sta podpisala v prostorih svetovne banke z direktorjem oddelka za Evropo in srednjo Azijo Jean-Michelom Severinom dva sporazuma o posojilih, ki jih svetovna finančna ustanova namenja Sloveniji za zmanjševanje onesnaženosti ozračja. Posojilo 30 milijonov mark je dolgoročno.

LJUBLJANA - Priznani švicarski časnikar Viktor Meier, ki sodi med najboljše poznavalce razmer na Balkanu, je predstavil v Ljubljani svojo knjigo Zakaj je razpadla Jugoslavija. Lani je izšla v nemškem izvirniku v založništvu Znanstvenega in publicističnega središča, prvi prevod pa je izšel v slovenščini. Delo zajema obdobje od Titove smrti do padca Srebrnice julija 1995. Prevajalka in avtorica predgovora je mag. Mojca Drčar - Murko.

LJUBLJANA - Z razpadom SFRJ je v Beogradu ostal bogat filmski fond, sicer last skupne Jugoslovanske kinoteke. Slovenska kinoteka je čez noč ostala brez svetovne filmske zgodovine. Zato je pred tremi leti filmski del Slovenskega gledališkega in filmskega muzeja začel spet postavljati na noge narodno kinoteko - z velikim odkritjem, najdbo filma Ernsta Lubitscha Ko sem bil mrtev, ki je veljal za izgubljenega. S pomočjo ministrstva za kulturo in nekaterih darovalcev so sledili prvi nakupi filmskih kopij, do leta 2000 pa naj bi imeli vsaj tisoč naslovov iz svetovne zakladnice.

LJUBLJANA - Žirija v sestavi Mateje Komel - Snoj, Tadeja Krečič Šolten in Ciril Stani je za 5. tradicionalni natečaj za izvirno neobjavljeno kratko zgodbo v roku prejela 148 besedil. Prvo nagrado je podelila avtorju godbe Površje, drugo in tretjo pa avtorjema zgodb Jakna in Anitka. Za odkup je odbrala še zgodbe: Soča, Najin otrok, Sveti Anton in Vzdržnica. Žirija natečaja za izvirne radijske igre za odrasle v sestavi Spomenka Hribar, Filibert Benedetič in Aleš Jan je podelila prvo nagrado avtorju igre Na sončni strani, drugo avtorju igre Vžigalica v snegu in tretjo avtorju igre Jutro. Podelili pa so tudi nagrade avtorjem radijskih iger za otroke, avtorjem pravljic in piscem naravoslovnih esejev.

PREDJAMA PRI POSTOJNI - Odprli so tudi Erazmov rov. Obiskovalci, ki so se udeležili slovesnosti odprtja, ki so jo popestrili rogisti in vokalno - instrumentalna skupina Duma, so se mogli povzpeti po 30 metrov visokem Erazmovem rovu nad najstarejšim delom gradu po 15 železnih klinih na vrh, od koder se jim je razstrl prelep pogled na dolino. Takšnega bodo odslej deležni vsi tisti obiskovalci Predjame, ki se bodo poleg ogleda nekdanjega Erazmovega domovanja odločili še za enourno plezanje po rovu.

LOPAR - Slavistka Alferija Brtan je na srečanju na temo Identiteta slovenske Istre predstavila narečni slovar Sv. Antona pri Kopru in njegovega avtorja Dušana Jakomina iz Škedenja.

MARIBOR - Tu so potekale tridnevne 8. letne igre specialne olimpiade Slovenije, na kateri se pomerijo osebe s posebnimi potrebami. Udeleženci so prišli iz 53 ustanov vzgoje, izobraževanja in varstva.

MALI OGLASI

ORIENTE S.R.L. - Prevozi - poroke - rešilni avtomobili - mrliske vežice - pogrebi - Monseñor R. Bufano 2651 (ex Camino de Cintura) 1754 San Justo - Tel.: 651-2500 / 651-2335

ZOBOZDRAVNIKI

Viktor Leber - splošna odontologija, implantacije oseo-integrirane; sreda in petek, od 14 do 18; Belgrano 3826 - 7. nadst. „B“ - San Martín - Tel.: 755-1353.

TURIZEM

 Tel. 441-1264 / 1265
Letalske karte, rezerva hotelov, najem avtomobilov in izleti po svetu
LEGAJO N° 3545-82 Y. Yrigoyen 2742 - San Justo

ADVOKATI

dr. Marjana Poznič - odvetnica - Vsak dan od 15. do 18. ure - Lavalle 1290, pis. 402 - Tel. 382-1148

dr. Franc Knave, dr. Bernard Knave, dr. Veronika Knave - odvetniki - ponedeljek, torek, petek od 16 do 20 - Tucumán 1455 - 9. nadst. „E“ - Capital - Tel.: tel. in faks: 374-7991 in 476-0320.

dr. Lilijana Kožar, odvetnica; Bogotá 3099, 2° B, Capital. Torek in petek od 16. do 20. Tel.: 613-1300

ZA DOM

Matija Debevec - soboslikar. Barvam stanovanja, pohištvo. Peguy 1035 - (1708) Morón - Tel.: 489-3319.

FOTOGRAF

Marko Vombergar - Telefon: 659-2060. Atelje: Garibaldi 2308 - (1754) Villa Luzuriaga.

GOSPODARSTVO

Zavarovanja M. in H. Loboda - Sarmiento 385 - 1. nadst., pis. 10 - Buenos Aires - od 11 do 18.30 - Tel.: 325-2127.

Kreditna Zadruga SLOGA - Bm. Mitre 97 - (1704) Ramos Mejía - Tel.: 658-6574 / 654-6438. Od ponedeljka do petka od 10. do 19. ure.

Mutual SLOGA - Bm. Mitre 97 - (1704) Ramos Mejía - Tel.: 658-6574 / 654-6438. Od ponedeljka do petka od 10. do 19. ure.

SLOGA - PODRUŽNICA CASTELAR Slovenska Pristava - República de Eslovenia 1851 - Uraduje od sredah od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 10.30 do 12.30 (g. Nande Česarek).

SLOGA - PODRUŽNICA SLOVENSKA VAS - Hladnikov dom - Msgr. J. Hladnik in Hernandarias - Uraduje ob sredah od 18. do 21. ure in ob nedeljah od 10.30 do 12.30 ure (g. Marija Gorše).

SLOGA - PODRUŽNICA SAN JUSTO Naš dom (pisarna) - H. Yrigoyen 2756 - Tel.: 651-1760. Uraduje ob torkih od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 9.30 do 11.30 ure (g. Stanko Oberžan).

SLOGA - PODRUŽNICA SAN MARTIN Slovenski dom - Córdoba 129 - Tel.: 755-1266 - Uraduje ob četrkih od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 10. do 11. ure (g. Stanko Oberžan).

Cena največ štirih vrstic \$ 4- za enkratno objavo, za vsak mesec — 4 številke — \$ 12.-

BARILOČE

Nad. s 5. str.

samo enkrat na leto pred občinstvom. Poudariti je tudi številno udeležbo otrok, ki dogajanje izredno poživijo, prav tako pa navdušenje njihovih domačih v polni zasadeni dvorani. Že uveljavljena organizacija, moderni aparat za glasbo in televizijska mreža, ki je prenašala prireditve po Argentini, v sosednje države in celo v Severno Ameriko, dajejo prazniku še večji publicistični pomen.

Slovenska skupina, ki je sodelovala na prireditvi, je štela štirideset članov. Od teh je bilo osemindvajset Slovencev, drugih dvanajst pa Neslovencev. Seveda plešejo Slovenci tudi v drugih plesih, saj vodi devet skupin neumorna Lili Caggiano, ki je poglavita organizatorica plesnih vaj in nastopov. Omenjena umetnica je tudi stavila na razpolago za vaje lokale svoje plesne šole „Alondra“, kjer je zastoj urila kliente raznih plesnih skupin. Ker zdaj, ko ni več potrebno pripeljati plesalce iz oddaljenih velikih mest, prireditev brez težav pokrije stroške in stojnice primerno dajejo, menijo bariloški navdušenci, da je treba neutrudni Lili nekaj plačati za njen trud. Nastopajoči seveda niso profesionalci in njihovo delo je ljubiteljsko, prav tako je vsa slovenska organizacija na skrbi Alenke Bergantove.

Naše sodelovanje na tem zimskem prazniku ni le finančno ugodno, ker prinese

Slovenska kulturna akcija

KONCERT DUHOVNE GLASBE

Bernarda, Veronika in Marko Fink
orgelska spremljava: Ivan Vombergar

Petek, 9. avgusta 1996, ob 20.30 uri

Cerkev Marije Pomagaj v Slovenski hiši
Ramón L. Falcón 4158, Buenos Aires

SDO

XXVII. pevsko glasbeni večer

v soboto, 17. avgusta 1996

ob 20. uri v Slovenski hiši.

Osnovnošolci imajo brezplačen vstop.

SFZ

VRZITE V ŠPAROVČEK VSAK DAN 1 PESO!

Do 1. decembra 1996 boste imeli dovolj prihrankov, da boste lahko povečali svojo naložbo v SLOGI na \$ 200.- Ta vsota bo v prihodnji kopalni sezoni potrebna za prost vstop v naše letovišče.

V SLOGI JE MOČ!

RAST XXV na Triglavu

Pozdravljeni vsi dragi prijatelji iz Argentine!

Naša RAST XXV nadaljuje s svojim potovanjem po Sloveniji.

V torek 23. julija nas je na Kranjski občini sprejel podžupan Golovej. Z vodičem in gospo Nado Bogataj je nas pospremil po mestu in seznanil z najvažnejšimi in zgodovinskimi zanimivostmi. Po kosilu smo obiskali tudi Blejski Vintgar, z gradu si posliali čudoviti blejski otok in nato se še malo ohladili v jezeru. Preselili smo se iz Št. Jošta nad Kranjem v lepo in udobno škofjsko gimnazijo v Šentvidu.

Naslednji dan smo obiskali eno najstarejših slovenskih mest: Škofjo Loko, kjer smo se ustavili tudi pri spomeniku našega nautrudnega že pokojnega dr. Tineta Debeljaka. Sprejela sta nas župan Drakšler in zgodovinar Demšar. S tema smo obiskali škofjeloško mesto in smo se po kosilu še malo zavrteli ob poskočni polki.

V četrtek zgodaj zjutraj smo bili namenjeni na mogočni Triglav. Zaradi slabega vremena smo preložili turo za petek in soboto. Obiskali smo Turjak, Kočevje in Kočevski Rog. Janez Rihar je daroval sv. mašo, somaševal je tudi naš voditelj Franci Cukjati. Recitacijo, pesem in molitev smo poklonili našim padlim. Med potjo smo se ustavili še v Žužemberku in vstopili v novo obnovljeno cerkev Sv. Mohorja in Fortunata. Kmalu smo se vrnili v Škofje vavode, da smo se pripravili za vzpon na Triglav.

V petek smo vstali že ob 3.30 uri in se z avtobusom odpeljali do Vrat, kjer nas je čakala skupina skavtov iz Ljubljane, s temi pa tudi trije bolj spretni in starejši vodiči. Vzpon je bil naporen, a čudovit. Po pet in pol urah hoje smo dospeli na Kredarico, kjer nas je že čakal prof. Lojze Peterle. Po kratkem oddihu smo plezali še eno uro in

pol do Aljaževega stolpa. S ponosom smo dospeli na vrh Triglava, kjer smo dobili tudi zasluženi planinski krst. Prenočili smo na Kredarici in se naslednji dan pred vrnitvijo zahvalili Mariji za srečen vzpon, saj je vsa skupina prišla do zaželenega cilja. Vrnili smo se na Rudno polje, od koder smo se zapeljali na srečanje slovenskih, zamejskih in kanadskih skavtov v Srednji vasi v Bohinju. Pripravili so nam kosilo, razne igre, mašo in nato še kres, pri katerem smo sodelovali tudi z nastopom.

V nedeljo smo se malo odpočili ter imeli sv. mašo kar v zavodu. Opoldne smo bili povabljeni na kosilo v kmečki turizem na Dolenjsko. Od tam smo se odpeljali še v stiški samostan, kjer smo se s profesorjem Lojzeto Peterleto, z njegovo družino ter z mladimi krščanskimi demokrati obiskali znamenitno opatijo. Nato so nas še pogostili z večerjo, pri kateri smo tudi nastopali. Pozno smo se vrnili domov, ker so nas pospremili še na ples.

V ponedeljek smo se že zgodaj odpeljali na Krško. Ogledali smo si znamenito kapucinsko cerkev in knjižnico. Sprejel nas je tudi krški župan Danilo Sitar. Povabil nas je na kosilo in potem še v Čateške toplice. Izkoristili smo čudoviti dan. Popoldne smo imeli še priložnost, da smo lahko tudi veslali po Krki. Po večerji nas je presenetilo ubrano petje mladih fantov iz viške župnije pri Ljubljani, ki so dekleto prišli zapet podoknico.

Uživamo v domovini svojih staršev. Nadaljevali bomo z našim zanimivim in bogatim programom. Poslavljam se od Vas s toplim pozdravom in z obljubo, da se kmalu zopet oglašimo.

RAST XXV - Torek, 30. julija

Selitev Kidričevega spomenika v Beogradu

Skupščina mesta Beograd je sprejela sklep o preselitvi spomenika Borisa Kidriča, ki od leta 1963 stoji na ploščadi ob ulici Kneza Miloša, v park pred beograjskim Muzejem sodobne umetnosti v Novem Beogradu. Beograjčani bi želeli imeti na tem mestu spomenik knezu Milošu.

In kaj v Sloveniji? Še vedno je dovolj

ESLOVENIA LIBRE

Fundador: MILOŠ STARE
Director: Valentín B. Debeljak
Propietario:

Asociación Civil Eslovenia Unida
Redacción y Administración:
RAMON L. FALCON 4158
(1407) BUENOS AIRES
ARGENTINA
Teléfono: (54-1) 636-0841
Telefax: (54-1) 636-2421

Glavni urednik:
Tine Debeljak ml.
Uredniški odbor:
Tone Mizerit, dr. Katica Cukjati,
Gregor Batagelj

Correo Argentino Suc. 7	FRANQUEO PAGADO Concesión N ^o 5775
	TARIFA REDUCIDA Concesión N ^o 3824
Registro Nac. de la Propiedad Intelectual N ^o 85.462	

Naročnina Svobodne Slovenije:
za Argentino \$ 55; pri pošiljanju po pošti
pa \$ 65; obmejne države Argentine 90
USA dol.; ostale države v obeh Amerikah
100 USA dol.; Evropa 110 USA dol.; Av-
stralija, Afrika, Azija 120 USA dol.; vse za
pošiljanje z letalsko pošto. Z navadno
pošto 75 USA dol. za vse države.

Čeke na ime „Eslovenia Libre“

Stavljenje, oblikovanje in tisk:
TALLERES GRÁFICOS VILKO S.R.L.
Estados Unidos 425 - Tel./Fax: 307-1044
(1101) Buenos Aires

OBVESTILA

NEDELJA, 4. avgusta:

V Carapachayu domače koline in družinsko kolo.

SREDA, 7. avgusta:

Redni sestanek ZSMŽ z razgovorom o potovanju po Sloveniji z gospo Paylo Škraba in Mici Malavašič.

ČETRTEK, 8. avgusta:

Seja Upravnega sveta Zedinjene Slovenije ob 20. uri.

PETEK, 9. avgusta:

SKA: Koncert duhovne glasbe ob 20.30 v Slovenski hiši.

SOBOTA, 10. avgusta:

Slovenski srednješolski tečaj v Slovenski hiši.

NEDELJA, 11. avgusta:

Mladinski dan v Slomškovem domu. Igra: „Glavni dobitek“ ob 18.30.

SOBOTA, 17. avgusta:

XXVII. pevsko glasbeni večer ob 20.

SOBOTA, 24. avgusta:

Slovenski srednješolski tečaj v Slovenski hiši.

SOBOTA, 31. avgusta:

Slovenski srednješolski tečaj v Slovenski hiši.

SOBOTA, 7. septembra:

Slovenski srednješolski tečaj v Slovenski hiši.

PAZIM

starejše osebe ali bolnike
gospa Lučka 764-4030